

I FEEL
SLOVENIA

Aleksandrinke

Nova Gorica

Nova doživetja

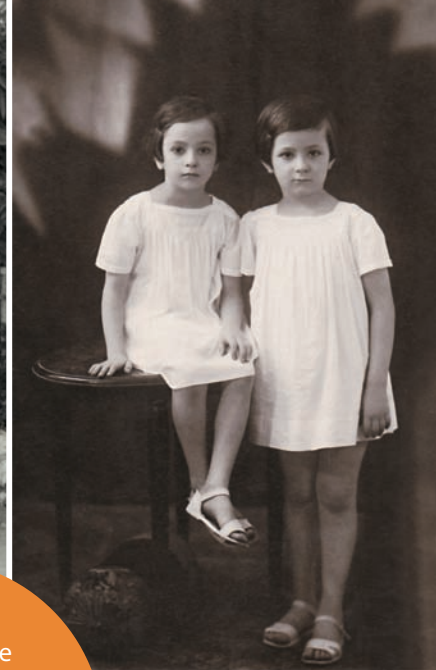
Aleksandrinke
so delale kot
varuške, sobarice,
kuharice, gospodinske
pomočnice,
guvernante in
dojilje.

Aleksandrinke

Aleksandrinke so bile žene in dekleta z Goriške, ki so se zaposlovale v Egiptu. Delale so kot varuške, sobarice, kuharice, gospodinske pomočnice, guvernante in dojilje. V obdobju od 1870 do 1940 je na delo v Egipt odšlo skoraj 8.000 slovenskih deklet in žena. Večina deklet je bila iz Prvačine, Gradišča, Bilj, Bukovice, Mirna, Renč, Batuj, Sela pa tudi iz drugih krajev v Vipavski dolini, Goriških brdih in na

Krasu. Odločitev za tako dolgo pot je bila predvsem ekonomske narave: pomanjkanje hrane in dela doma, zadolženost domačih kmetij, poleg želje po izboljšanju razmer z nakupom obdelovalne zemlje, popravilom domače hiše ali nakupom nove. Vse to so s svojim zaslužkom v Egiptu dopolnjevale goriške žene, matere, sestre, tete in babice.

Otroci
aleksandrink se
z mešanimi občutki
spominjajo svojih mater
aleksandrink in njihovega
truda za preživetje
družine.

Otroci aleksandrink

Otroci aleksandrink se z mešanimi občutki spominjajo svojih mater aleksandrink in njihovega truda za preživetje družine. Največ otrok je ostalo doma in so večji del svojega otroštva preživel le z očetom in starimi starši, v varstvu svojih starejših sester, tet ali v reji pri tujih družinah. Spomini teh otrok na mamo so še danes boleči. Nekateri otroci aleksandrink so se svoji materi ali obema staršema pridružili v Egiptu, ko so postali večji in so tam lahko šli v šolo in v šolski internat. Njihovi spomini na življenje v Egiptu so še danes zelo zanimivi. Veliko otrok aleksandrink se je v Egiptu tudi rodilo, preživel svoje otroštvo in mladost. Tam so odrasli in se poročili. Nekateri so se vrnili domov, drugi so odšli v širni svet. Danes živijo na vseh celinah: v Avstraliji, Kanadi, ZDA, Švici, Franciji, največ pa jih živi v Italiji.

Varovanci in njihovi otroci vse pogostejše iščejo stike z družinami svojih varušk in njihovimi potomci.

Varovanci

Varovanci se še danes, čeprav je minilo že toliko desetletij od odhoda aleksandrink domov, spominjajo svojega življenja s slovensko varuško in pravijo, da pravzaprav ne pomnijo niti enega dneva v otroštvu brez svoje varuške aleksandrinke. Varovanci in njihovi otroci vse pogostejše iščejo stike z družinami svojih varušk in njihovimi potomci. Nekateri dokaj redno prihajajo na obiske na Goriško, drugi pa so ponesli imena svojih varušk v svet, kot sta to naredila brat in sestra Ellis Douek in Claudia Roden, ki pišeta o svoji varuški Mariji Koron iz Batuj.

Razstave
vsako leto
privabljajo številne
obiskovalce z Goriške,
pa tudi širše, iz
Slovenije in
tujine.

Razstave

Razstave, ki predstavljajo življenje in delo aleksandrink v Egiptu, so na ogled, od julija 2006, v jedru vasi Prvačina. Razstave so gostovale na Gradišču nad Prvačino, v Novi Gorici, Gorici (Italija), Bukovici in v Radovljici. Vse fotografije, predmete in oblačila so morale članice in člani Društva zbrati po domovih aleksandrink, saj doslej takšne zbirke še ni bilo. Zato razstave vsako leto privabljajo številne obiskovalce z Goriške, pa tudi širše, iz Slovenije in tujine.

Hiša na placu

Hiša na placu je najbolj pomembna stična točka za vse, ki jih življenje aleksandrink zanima, tako za tiste, ki njihovo dediščino ohranjajo, kot za obiskovalce, ki pridejo in jo občudujejo. V hiši domuje spominska razstava o aleksandrinkah, v njej pa potekajo tudi drugi dogodki. V letu 2011 je Mesta občina Nova Gorica hišo odkupila in jo dala v upravljanje Društvu za ohranjanje kulturne dediščine aleksandrink in Goriškemu muzeju. Tako so prostori za nadaljnje delo pri ohranjanju dediščine aleksandrink zagotovljeni, kar je izjemnega pomena.

Spominski plošči

Spominski plošči aleksandrinkam v Egiptu sta bili v organizaciji Društva za ohranjanje kulturne dediščine aleksandrink postavljeni v Aleksandriji, v Zavetišču slovenskih šolskih sester (2007) in na Latinskem pokopališču v Kairu (2010). Društvo je poleg tega sodelovalo tudi pri postavitvi spominske kapelice na Gradišču nad Prvačino (2010) in spominskega obeležja v Novi Gorici (2011).

Društvo
za ohranjanje
kulturne dediščine
aleksandrink popisuje
zgodbe aleksandrink,
zbira predmete,
fotografije in ostalo
gradivo.

Raziskave

Raziskave vodi Društvo za ohranjanje kulturne dediščine aleksandrink doma in v Egiptu. V Egiptu z željo, da bi popisali vse dostopne podatke, ki jih o aleksandrinkah in njihovih družinah tam še lahko dobimo. Leta 2010 so začeli popisovati imena na slovenskih nagrobnikih latinskih pokopališč v Kairu in Aleksandriji in podatke iz tamkajšnjih mrliških knjig. V letu 2011 so članice Društva zbiranje podatkov nadaljevale s popisom podatkov iz mrliških in poročnih knjig v cerkvi sv. Katarine v Aleksandriji in v cerkvi sv. Jožefa v Kairu. Na Goriškem popisujejo zgodbe aleksandrink, zbirajo predmete, fotografije in ostalo gradivo.

Društvo

Društvo za ohranjanje kulturne dediščine aleksandrink je največji promotor ohranjanja dediščine aleksandrink na Goriškem pa tudi širše. Ustanovljeno je bilo novembra 2005 in njegovi člani so pripravili že vrsto razstav, razprav in drugih pomembnih projektov, kot sta bili postavitev spominske plošče aleksandrinkam v Aleksandriji (2007) in v Kairu (2010). Društvo je za svoje delo prejelo dve pomembni priznanji, Murkovo listino Slovenskega etnološkega društva (2009) in Diplomo Mestne občine Nova Gorica (2010).

Spletna stran Društva **www.aleksandrinke.si** vam v slovenskem, angleškem in italijanskem jeziku nudi informacije o aleksandrinkah, o življenju njihovih otrok in o vsem aktualnem dogajanju, ki ga Društvo vodi. Posebno zaželeno pa so tudi vaše pripovedi in zgodbe o aleksandrinkah, ki jih lahko pošljete društvu za objavo na spletni strani.

Zgodba Marije Černe

Aleksandrinka Marija Černe iz Bilj je pripovedovala: *Smo kupili hišo in oče je ni mogel vse izplačati, zato se je zadolžil na posojilnici. Oče je bil mizar, a je slabo zaslužil. Zato se je odločil za odhod v Argentino, leta 1926. Na začetku mu ni šlo tako slabo. Leta 1929 pa je bila velika gospodarska kriza in tudi oče je zgubil delo tam v Argentini. Tako sem jaz šla v Aleksandrijo leta 1931. Vsak mesec sem pošiljala denar domov in sem plačevala samo obresti od očetovega posojila v hranilnici. Leta 1936 sem prvič prišla domov na obisk,*

takrat sem imela 24 let. Nisem imela namena vrniti se v Egipt, a obresti od hiše niso bile še plačane in oče mi je obljubil polovico hiše, če bi še naprej služila v Egiptu in plačevala obresti. Tako sem šla nazaj in devet let sem plačevala samo obresti za hišo. Do leta 1939, ko se je začela vojna in je italijanska lira devalvirala. Ampak potem me je oče še prosil, da bi ostala v Egiptu, da bi doma kupili eno kravo, da bi se preživel. In tako sem ostala tam in sem 35 let delala v Egiptu.

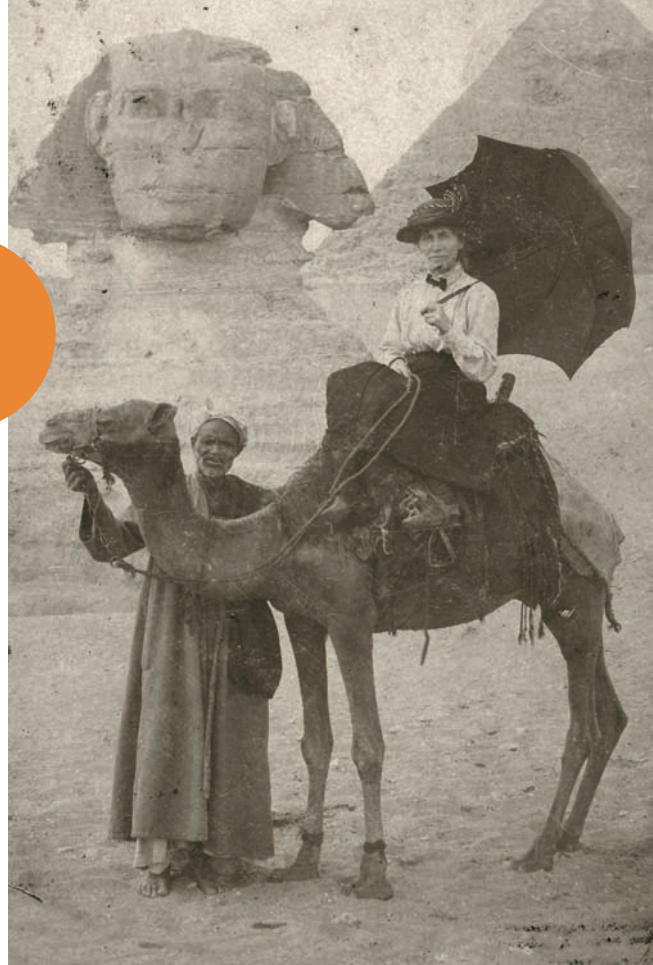

Nova Gorica
Nova doživetja

Društvo za ohranjanje kulturne dediščine aleksandrink
Prvačina 48, 5297 Prvačina, Slovenija
info@aleksandrinke.si, www.aleksandrinke.si

Turistična zveza TIC Nova Gorica
Delpinova 18 b, 5000 Nova Gorica, Slovenija
t: 05 330 46 00, f: 05 330 46 06
zticng@siol.net, www.novagorica-turizem.com

Izdajo zloženke je omogočila Mestna občina Nova Gorica.

Izdalo: Društvo za ohranjanje kulturne dediščine aleksandrink Prvačina
Idejna zasnova in koordinacija: Dejana Baša, Tina Mihelj
Tekst: Daša Koprivec
Fotografije: arhiv društva in Slovenski etnografski muzej
Oblikovanje: Rogač RMV
Tisk: A-media d.o.o. 2012
Naklada: 4.000